

Metodický pokyn ředitelky ÚSP FF UHK č. 1/2023

Pravidla zadání a vypracování závěrečné práce a organizace státních závěrečných zkoušek na ÚSP FF UHK

Rozsah závaznosti

Tento metodický pokyn je závazný pro všechny studující zapsané v bakalářských a magisterských programech Sociální práce akreditovaných na Ústavu sociální práce Filozofické fakulty UHK (dále jen ÚSP FF UHK) a pro všechny akademické pracovníce a pracovníky podílející se na zajištění výuky v těchto studijních programech. Doplnuje obecné podmínky zadání bakalářské či diplomové práce a podmínky konání státních závěrečných zkoušek, které jsou stanoveny Výnosem děkanky FF UHK č. 17/2018 Organizace státních závěrečných zkoušek a pravidla pro vypracování závěrečné práce na FF UHK (ve znění pozdějších úprav) a dále vychází z platného Studijního a zkušebního řádu Univerzity Hradec Králové.

1. Zadání závěrečné práce

Zpravidla nejpozději v předposledním roce studia volí studující téma bakalářské či diplomové práce (dále jen vysokoškolská kvalifikační práce - VŠKP) dle svého studijního oboru, a to:

- volbou vlastního tématu, které formou vyplnění podkladů pro zadání VŠKP zadá do informačního systému STAG – Moje studium – Kvalifikační práce nebo
- z nabídky rámcových témat zveřejněných na webu ÚSP FF UHK.

Následné schvalování tématu probíhá elektronicky přes systém STAG. Bližší popis procesu zadání a schválení tématu na ÚSP FF UHK viz příloha č. 3 těchto pravidel.

2. Termíny zadání VŠKP

Zadání témat VŠKP do informačního systému je ukončeno k **30. dubnu**. Případné výjimky termínu zadání VŠKP schválí na základě písemné žádosti ředitelka ÚSP FF UHK. VŠKP je třeba zadat nejdéle šest měsíců před obhajobou (to se týká i změn tématu VŠKP). Práce, která byla zadána méně než šest měsíců před obhajobou, nebude k obhajobě připuštěna.

Schvalování témat VŠKP v informačním systému je zpravidla ukončeno k **30. červnu**, což je také konečný termín pro přiřazení témat studujícím v informačním systému.

3. Odevzdání VŠKP

Termíny odevzdání VŠKP schvaluje ředitelka ÚSP FF UHK se zřetelem k dalším relevantním termínům, které se váží k ukončování studia. Referentka zanese informace o termínech do webového rozhraní eVŠKP.

VŠKP se odevzdávají v tištěné i digitální formě, není-li dočasně upraveno jinak výnosy děkana FF. Není-li uvedeno jinak, odevzdává studující VŠKP nejdříve v digitální formě, a to prostřednictvím webového rozhraní eVŠKP (elektronické odevzdávání vysokoškolských kvalifikačních prací), které je dostupné v síti internet (<https://ris.uhk.cz/eVSKP>). Tištěnou VŠKP odevzdává studující na sekretariát ÚSP FF UHK, a to v počtu exemplářů dle Řádu pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK v platném znění a svázaných způsobem vylučujícím manipulaci s obsahem práce.

Autor/ka VŠKP nese přímou odpovědnost za to, že odevzdaná VŠKP v digitální formě se obsahově shoduje s prací tištěnou, což stvrzuje svým prohlášením, které zaškrtně v eVŠKP. Dále nese přímou odpovědnost za to, že digitální data VŠKP nejsou v okamžiku odevzdání práce k obhajobě poškozena. Tuto skutečnost referentka při přijímání práce ověří. Pokud jsou data poškozena nebo je VŠKP v digitální formě nečitelná z jiného důvodu, nebude přijata k obhajobě, a to ani v tištěné formě.

Odevzdání formálně vyhovující VŠKP je zaevidováno v rozhraní eVŠKP; informace je automaticky (zpravidla do 30 minut) generována do informačního systému. Studující současně obdrží potvrzení o odevzdání VŠKP.

4. Kreditové hodnocení

Kredity za činnosti spojené s přípravou a tvorbou VŠKP přiznává studujícím vedoucí VŠKP zapsáním zápočtu za závěrečnou práci do informačního systému. Splnění podmínek pro udělení zápočtu posuzuje vedoucí práce se zřetelem k úkolům stanoveným zadáním práce (*cíl, metody, literatura, předpoklady*) v informačním systému. Pokud VŠKP vede externí vedoucí, na základě jejího/jeho písemného potvrzení udělí zápočet ředitelkou ÚSP pověřená osoba.

5. Uspořádání VŠKP

Členění VŠKP a její formální úprava vycházejí z doporučující normy ČSN ISO 7144 Dokumentace – Formální úprava disertací a podobných dokumentů. Vzory uspořádání stran lze nalézt v příloze Výnosu děkanky FF UHK č. 17/2018 Organizace státních závěrečných zkoušek a pravidla pro vypracování závěrečné práce na FF UHK.

5.1 STRUKTURA VŠKP – ZÁVAZNÉ SOUČÁSTI PŘEDCHÁZející VLASTNÍMU TEXTU PRÁCE:

Pevné desky, jejichž přední část nese následující údaje:

- **Univerzita Hradec Králové** (horní okraj, vertikální střed);
- **Filozofická fakulta** (následující řádek, vertikální střed);
- **Bakalářská práce** nebo **Diplomová práce** (optický horizontální střed, vertikální střed);
- rok odevzdání práce (dolní okraj vlevo);
- plné jméno studujících předkládajících VŠKP (dolní okraj vpravo).

Barvy přebalu a potisku jsou dány zvyklostí (zpravidla černé, nebo tmavě modré).

Titulní strana:

- **Univerzita Hradec Králové** (horní okraj, vertikální střed);
- **Filozofická fakulta** (následující řádek, vertikální střed);
- **Ústav sociální práce** (následující řádek, vertikální střed);
- název VŠKP (optický horizontální střed, vertikální střed);
- **Bakalářská práce** nebo **Diplomová práce** (další řádek, vertikální střed);
- Spodní část strany: jméno studujících předkládajících VŠKP, studijní program a obor, jméno vedoucí/ho VŠKP
- místo odevzdání práce a rok odevzdání práce.

Zadání závěrečné práce vytištěné z eVŠKP: Od studujících se očekává, že se zpracování závěrečné práce bude odvíjet od jejího oficiálního zadání. Pokud se zpracování výrazně (úpravy formulace cílů či obsahu teoretické části jsou akceptované) odchýlí od zadání (např. tématem, změnou výzkumné strategie) a danou změnu v Úvodu práce neodůvodní, nebude možné práci obhájit. Zadání je vytištěno a je součástí VŠKP, nebo je vloženo do výtisku VŠKP. Změny tématu, příp. změny vedoucí/ho práce lze dosáhnout výhradně zdůvodněnou žádostí předloženou studijnímu oddělení ÚSP (na předepsaném formuláři).

- Pro změnu tématu je nezbytný souhlas vedoucí/ho práce.
- V případě změny vedoucí/ho práce je nutný souhlas původní/ho vedoucí/ho práce.

V případě dílčí změny texty zadání se nejedná o změnu tématu. Studující ji řeší pouze v nezbytných případech, a to e-mailovou komunikací s vedoucí/m práce.

Prohlášení studujících o samostatném zpracování VŠKP. Například:

„Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval/a pod vedením vedoucí/ho práce samostatně a uvedl/a jsem veškeré použité prameny a literaturu.“

Následuje případný odkaz na grant, z něhož byl projekt financován. Vždy je uveden údaj o místě a datu prohlášení („V Třebechovicích pod Orebem dne ...“) a podpis autora/autorky VŠKP. Prohlášení je umístěno v dolní části stránky. Studující ho vlastnoručně podepíše perem modré barvy.

Anotace v českém jazyce a klíčová slova: Anotace začíná úplným bibliografickým údajem VŠKP. Dále pokračuje textem v rozsahu 10-20 řádků, který charakterizuje obsah závěrečné práce. Anotace je doplněna klíčovými slovy v češtině v počtu 3 až 5.

Anotace v cizím jazyce a klíčová slova v cizím jazyce (anglickém, francouzském, německém, ruském): Anotace začíná úplnou bibliografickou citací VŠKP ve zvoleném cizím jazyce. Dále pokračuje textem v rozsahu 10-20 řádků, který charakterizuje obsah závěrečné práce. Anotace je doplněna klíčovými slovy v cizím jazyce v počtu 3 až 5.

Obsah závěrečné práce je seznamem kapitol a seznamem případných příloh s odkazy na stránky. Zahrnují se do něj kapitoly počínaje kapitolou *Úvod* a konče kapitolou *Seznam použité literatury*. Nezahrnují se předchozí části (zadání, prohlášení, anotace).

Stránkování závěrečné práce (číslování stran) začíná první stranou Obsahu a končí poslední stranou seznamu použité literatury. *Přílohy* se číslují a stránkují samostatně. V dané příloze musí být uveden zdroj, z něhož příloha vychází.

Seznam použitých zkratk s výkladem je povinnou součástí závěrečné práce, pokud počet zkratek použitých ve VŠKP přesahuje číslo 5. Začíná na samostatné stránce (doporučeno je zařazení před úvod textu). Součástí VŠKP může být samostatný výkladový seznam značek a jednotek, výkladový slovníček odborného názvosloví (použitá terminologie) apod.

5.2 STRUKTURA VLASTNÍHO TEXTU PRÁCE:

Struktura textu a názvy kapitol závěrečné práce jsou pouze **doporučené**, ale zároveň se očekává, že po obsahové stránce bude práce všechny níže uvedené body obsahovat (dle zaměření práce lze měnit jejich pořadí či názvy kapitol).

Úvod zahrnuje:

- stručné vymezení tématu,
- zdůvodnění volby tématu a jeho významu pro teorii/praxi sociální práce.

Nadpis „Úvod“ není číslován.

I. Cíl práce a nástin metodiky zpracování

Autor/ka zde uvede hlavní cíl práce a způsoby jeho dosažení, resp. stručně popíše metodiku zpracování celé práce.

Hlavní cíl závěrečné práce jako celku je zde operacionalizován do dílčích cílů (případně do základních výzkumných otázek nutných k dosažení hlavního cíle). Způsoby dosažení dílčích cílů (resp. nalezení odpovědí na základní výzkumné otázky) jsou stručně popsány a zdůvodněny. V této kapitole je vhodné vymezit tzv. aplikační cíl - využitelnost výsledků v praxi. Musí být vysvětlena logická struktura práce (jak se jednotlivé části práce váží k vytyčeným cílům, resp. výzkumným otázkám).

II. Teoretická část

Jejím cílem je vymezit teoretická východiska závěrečné práce dle stavu současného odborného poznání. Z prezentovaných východisek musí vyplývat, jak jsou v dané práci chápány klíčové odborné termíny, s nimiž je v rámci stanovených cílů pracováno.

Každá hlavní kapitola je uvedena vyjasněním její vazby na cíle práce a zahrnuje shrnutí, ze kterého jasně vyplývá, které prezentované informace a jakým způsobem budou využity v části výzkumné (např. které z prezentovaných teoretických východisek bude využito ve výzkumu či jaké vyplývající otázky budou zkoumány ve výzkumné části). Teoretická část by neměla obsahovat redundantní informace, které se nevztahují k jejímu tématu.

Důležitá je návaznost a provázanost obsahu jednotlivých kapitol a podkapitol, která přispívá ke kohezi textu jako celku. Následující kapitoly či podkapitoly by měly vyplývat z toho, co bylo řečeno v kapitolách předchozích (vzájemně na sebe odkazovat). Vlastní text autora/autorky tvoří soudržný celek s uváděnými citacemi či parafrázemi (citace a parafráze nejsou uváděny izolovaně bez ukotvení do kontextu).

Kapitoly jsou členěny maximálně do tří úrovní (např. 1, 1.1, 1.1.1) ve vazbě na otevření nového tématu.

III. Empirická část

Jejím cílem je prezentovat použitou metodiku a zpracované výsledky výzkumného šetření.

V *bakalářské práci* se doporučuje zaměřit empirickou část na zpracování projektu šetření a uvedení zjištěných výsledků. Bakalářskou práci lze pojmout též jako sekundární analýzu, komparaci, analýzu kazuistik, návrh projektu či rozvoj metodiky práce s klientem.

V *diplomové práci* se počítá s realizováním výzkumu, lze ji pojmout i jako teoretickou studii, která musí splňovat odborné nároky na teoretické studie.

Empirická část zahrnuje:

Kapitolu věnovanou vyjasnění metodiky výzkumu, která by měla obsahovat následující náležitosti:

- Hlavní cíl výzkumného šetření (zpravidla je totožný s cílem celé práce, pokud studující nezpracovával některé dílčí cíle v teoretických kapitolách) a výzkumné dílčí cíle/otázky/hypotézy (záleží na typu šetření).
- Kapitulu popisující podrobně zvolenou výzkumnou strategii zkoumání (metodu šetření, výzkumný nástroj) a odůvodnění její volby.
- Transparentní operacionalizaci či transformaci dílčích cílů do zkoumatelné podoby (indikátorů, tazatelských otázek, dotazníkových otázek apod.).
- Zdůvodnění volby výzkumného souboru a charakteristiku tohoto souboru.
- Popis organizace a průběhu šetření, přičemž jsou uvedeny časové posloupnosti jednotlivých kroků a technické náležitosti (např. způsob práce s diktafonem, způsob přepisu údajů apod.).
- Způsob zpracování získaných dat či údajů.
- Reflexi etických rizik výzkumného šetření a rizik zvolené výzkumné strategie z hlediska validity výzkumu.

Popis a interpretaci dosažených výsledků výzkumného šetření zahrnující:

- **Popis výsledků** - dle vytyčených dílčích cílů/výzkumných otázek/hypotéz, přičemž jsou vždy nejprve prezentována zjištění, která jsou v případě kvalitativního šetření doložena citacemi informantů (uvedenými kurzívou a s odkazem na kód konkrétního informanta či

jiný způsob jeho jasné identifikace). V případě kvantitativního šetření musí být výsledky doloženy tabulkami, nebo grafy (z grafů, tabulek nebo z komentářů; musí být vždy zřejmé absolutní i relativní hodnoty).

- **Interpretaci výsledků** - výsledky musí být reflektovány ve vazbě na dílčí cíle/základní výzkumné otázky/ hypotézy, teoretická východiska.

Shrnutí výsledků k vytyčeným cílům práce:

- Jsou zde uvedeny hlavní výsledky práce ve shrnující podobě ve vztahu k dílčím cílům/základním výzkumným otázkám položeným na počátku celé práce.

Závěry, diskuse a doporučení zahrnují:

- Reflexi, jak se podařilo dosáhnout hlavního cíle a dílčích cílů (případně zdůvodnění, z jakého důvodu nikoliv).
- Reflexi, v čem se osvědčila zvolená výzkumná strategie a v čem nikoliv.
- Diskuzi k výsledkům na vyšší úrovni abstrakce (porovnání dosažených zjištění s teoretickými východisky prezentovanými v teoretické části), než tomu bylo v empirické části.
- Reflexi teoretického/praktického přínosu práce.
- Diskuzi k nejasnostem vyplývajícím z výsledků práce.
- Náměty a doporučení pro další zkoumání, případně pro aktéry dané problematiky.

Nadpis „Závěr“ není číslován.

6. Formální náležitosti závěrečné práce

6.1 Formální úprava textu

Hlavní kapitoly (tj. Úvod, kapitoly 1, 2, ..., Závěry a doporučení) začínají vždy na nové stránce. Kromě kapitol „Úvod“ a „Závěry a doporučení“ jsou nadpisy kapitol opatřeny desetinným třídníkem vyjadřujícím hierarchii kapitol a podkapitol (např. 1, 1.1, 1.2, 1.2.1, 1.2.2). Za desetinným třídníkem se nepíše tečka. Podkapitolu tvoří alespoň dva odstavce.

Text je v kapitolách členěn na odstavce, přičemž odstavec představuje jeden logický celek (tvořený jednou a více větami) graficky vymezený v souvislém textu. Ke grafickému vymezení odstavce se v odborné literatuře užívá zpravidla většího řádkového prokladu. Při řádkovém prokladu (řádkování) 1 lze před (nebo za) odstavec vkládat 6 bodů, při řádkovém prokladu 1,5 např. 10 bodů (příp. 0 bodů, protože odstavce jsou patrné díky kratším východovým řádkům v textu zarovnaném např. do bloku).

Rozsah bakalářské práce činí zpravidla 40 až 60 stran textu bez příloh (tedy včetně seznamu pramenů a literatury) při velikosti písma 12 bodů (pro Times New Roman), řádkování 1,5 a šíři okrajů 30–35 mm. Rozsah diplomové práce činí zpravidla 60 až 80 stran textu bez příloh (tedy včetně seznamu pramenů a literatury).

V souladu s environmentální odpovědností je možný oboustranný tisk hlavní textové části práce.

6.2 Tabulky, grafy, obrázky

Tabulky, grafy, obrázky aj. se číslují průběžně a doplňují se názvem (popiskem), případně odkazem na zdroj, pokud obsahově nejsou dílem autorky/autora závěrečné práce.

Číslo a název **tabulky** se zásadně uvádějí nad tabulkou; případný odkaz lze uvádět jak za názvem, tak pod tabulkou, např.:

Tab. 1 Přehled involučních a funkčních změn ve stáří (Jarošová, 2006:22–24)

Tabulka 1: Pět základních charakteristik TQM-školy (MPSV, 2002)

nebo

Tabulka 1: Pět základních charakteristik TQM-školy

pod tabulkou: Zdroj: MPSV, 2002

příčemž v soupisu použité literatury: MPSV. 2002. *Manuál implementace standardů kvality sociálně-právní ochrany dětí pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc* [online].

Praha: MPSV. [3. 1. 2015]. Dostupné z:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/19678/manual_ZDVOP_051214.pdf

Číslo a popisek **obrázku** se uvádějí pod obrázkem, případný odkaz lze uvádět jako součást popisku či pod popiskem, např.

Obr. 6 Pastor Theodor Fliedner (1800–1864)

Zdroj: MPSV, 2002

Číslo a název (popisek) **grafu** se uvádějí s ohledem na to, zda je graf grafickým vyjádřením dat uvedených v předchozí tabulce, či spíše obrazovým doprovodem textu v teoretické části závěrečné práce. V případě, že se graf/tabulka opírá o data získaná v práci realizovaným výzkumným šetřením, pak se jako zdroj uvádí „vlastní zpracování“.

Za názvy tabulek (grafů) a popisky obrázků (grafů) se zpravidla nepíše tečka, protože mají spíše charakter nadpisu než větného celku. Vertikálně se zarovnávají spíše vlevo, případně na střed, horizontálně tak, aby byla patrná jejich souvislost s objektem, k němuž se vztahují.

6.3 Seznam tabulek, seznam grafů, seznam obrázků

Seznam tabulek, seznam grafů, seznam obrázků (schémata, fotografie aj.) je povinnou součástí VŠKP. V seznamu se uvádí číslo tabulky, resp. grafu či obrázku, název a odkaz na stránku. Veškeré výše uvedené seznamy na sebe mohou navazovat, aniž by začínaly na samostatné stránce.

6.4 Seznam použité literatury

V seznamu se uvádějí výhradně položky citované a parafrázované v textové části, a to tištěné dokumenty i elektronické zdroje v jediném společném seznamu. Údaje, které jsou v bibliografických citacích povinné, musí obsahově odpovídat platné ČSN ISO 690 v aktuální modifikované verzi dle profesního časopisu *Sociální práce/Sociálna práca* (studující si musí aktuální požadavky dohledat přímo na webu časopisu).

Formální úprava seznamu - Položky v seznamu použité literatury jsou řazeny abecedně. Pro seznam se doporučuje zarovnání vlevo, příp. lze zvolit písmo velikosti 11 bodů. Seznam literatury začíná na samostatné stránce.

6.5 Odkazování na zdroje, citace, parafráze

Předpokládá se, že studující bude při zpracování VŠKP čerpat z odborné literatury monografické, časopisecké, ze sborníků, slovníkové a encyklopedické literatury, právních normativních aktů (např. zákony, vyhlášky, nařízení), elektronických zdrojů (např. CD-ROM, DVD, on-line), případně interních normativních aktů (např. směrnice, statuty, organizační řády) aj. Převažovat by měly tištěné informační prameny, a to monografie. Autorky/autoři diplomových prací čerpají minimálně z **30** informačních pramenů, přičemž povinně čerpají z cizojazyčné literatury a zahraničních zdrojů (pokud je charakter práce přímo nevyklučuje). V případě bakalářských prací musí být čerpáno minimálně z **15** informačních pramenů, přičemž zdroje z cizojazyčné literatury jsou výhodou. Nedoporučuje se přebírat neautorizované informace z elektronických zdrojů (Wikipedie apod.).

Nezbytný **citovaný text** musí být v VŠKP vyznačen uvozovkami a doplněn odkazem na položku uvedenou v seznamu použité literatury. Odkaz na zdroj má podobu zkrácené citace v textu uvádějící autorku/autora, příp. autory, rok vydání díla a číslo stránky, resp. stránek, z nichž je text převzat, např. (Novák, 2009:53), (Kalvach et al., 1997:20), (Kohli dle Sýkorová, 2007:46)¹, přičemž odkaz je v kulatých závorkách. Pokud se studující domnívá, že vyznačení citovaného textu uvozovkami není dostatečně zřetelné, může citovaný text včetně uvozovek psát kurzívou (zejména pokud tento řez písma neuplatní při formální úpravě práce k jinému účelu). Množství citací by mělo být přiměřené, nemělo by tvořit více než **20 %** teoretické části bakalářské práce a **10 %** teoretické části diplomové práce. Tvoří-li větší podíl, musí ho studující odůvodnit. Pokud dílo vytvořila skupina autorů, potom u 1 – 3 autorů uvádíme jména všech tvůrců textu, pokud jich bylo 4 a více, uvádí se první tři a přídomek „et al.“

Parafráze je třeba zřetelně odlišit od vlastního textu (vytvořeného studující/m) uvozovacími větami odkazujícími na zdroj. Z formulací musí být zřejmé, kde parafráze přecházejí zpět ve vlastní text studujících. Parafráze je doplněna odkazem na položku uvedenou v seznamu použité literatury - formou zkráceného odkazu v textu uvádějící autorku/autora, příp. autory, a rok vydání díla, např. (Hartl, 2004), (Usnesení, 2002)², (Neugartenová dle Kalvach a et al., 1997)³ v kulatých závorkách. I v parafrázi lze odkazovat přímo na stránku, resp. stránky, z nichž studující převzali myšlenku, kterou vyjádřili vlastními slovy, ale není to nutné. Podstatou odborné parafráze je obvykle vyjádřit zkráceně hlavní myšlenku z původního zdroje, která byla obsažena na větším prostoru (např. Novák, 2009:53–57).

Z textu musí být vždy zřejmé, z jakého zdroje je uvedená informace, či zda jde o texty samotných studujících.

Nedodržení citačních pravidel ve smyslu nerespektování autorských práv je považováno za závažný disciplinární přestupek, který může vyústit v rozhodnutí o ukončení studia.

¹ Citujeme Kohliho, kterého cituje Sýkorová na s. 46 v publikaci vydané 2007.

² Tištěná monografie s kolektivním autorstvím se cituje pod prvním slovem názvu.

³ Parafrázujeme Neugartenovou, na niž se odvolává Kalvach et al. v publikaci vydané 1997.

6.6 Přílohy

Přílohy jsou samostatnou součástí VŠKP, obsahově související s tématem práce (musí na ně být odkazováno v textu práce), označené písmeny abecedy nebo čísla (např. Příloha A, Příloha 1, Příloha I) a názvem. Do příloh se zařazují např. doplňkové texty, rozsáhlejší obrazový doprovod, některé tabulky aj. Přílohy jsou stránkovány, mají stránkování samostatné (např. římskými číslicemi) a buď průběžné, nebo každá příloha vlastní. Přílohám předchází seznam příloh; lze jej řešit jako rozřaďovací stránku bez stránkování, nadpisem PŘÍLOHY, ovšem s povinným výčtem příloh. Přílohy se uvádějí v Obsahu. Přílohou mohou být i nosiče informací, samostatné fotografie, mapy aj. V případě kvalitativního šetření s využitím techniky rozhovoru musí být součástí přílohy kompletní přepis jednoho z realizovaných rozhovorů. V případě kvantitativního šetření musí být součástí přílohy jeden vyplněný dotazník, nebo vzor dotazníku, který byl použit v on-line šetření.

7. Kritéria hodnocení VŠKP

VŠKP je hodnocena na základě kritérií uvedených v posudku vedoucí/ho či oponentky/oponenta práce. Hodnocení probíhá jednak na škále známek a jednak kvalitativně. Na škále A až F vedoucí či oponent/ka jasně označí hodnocení. V rámci kvalitativního hodnocení své stanovisko zdůvodní. V práci jsou hodnocena následující kritéria:

Hodnocení formulace hlavního cíle práce a dílčích cílů práce – Cíl závěrečné práce je explicitně a jednoznačně vymezen a jeho formulace se v obsahu práce nemění. Cíl je vymezen konkrétně, měřitelně a dosažitelně, aby bylo možné po přečtení práce posoudit, zda ho bylo dosaženo. Doporučuje se hlavní cíl rozpracovat do cílů dílčích, nebo základních výzkumných otázek, které musí logicky vycházet z hlavního cíle a naopak. Cíl musí být formulován v kontextu sociální práce nebo sociální politiky.

Hodnocení struktury práce – Hodnotí se, zda je struktura práce logická z hlediska stanovených cílů.

Hodnocení teoretické části práce – Vztahuje se k následujícím kritériím:

- Jak byly rozpracovány všechny teoretické koncepty práce (pojmy uvedené v cílech), zda některé pojmy či kapitoly nejsou nadbytečné, či naopak neabsentují.
- Jak byla prezentována odpovídající teoretická východiska (správnost odborné stránky práce).
- Jak studující pracuje s informacemi, zda byly využity adekvátní odborné prameny, jak s nimi je kriticky zacházeno (zda práce není založena pouze na citacích a parafrázích, zda informace studující také reflektuje, komparuje, komentuje, shrnuje apod.).
- Jak je teoretická část logicky propojena s výzkumem (je-li přítomen), zda ze shrnutí vyplývá, které z teoretických východisek bude studující využívat v části výzkumné a jakým způsobem.
- Jak teoretická část práce dává problematiku do souvislostí se stavem a vývojem řešení problematiky v odborné literatuře.

Hodnocení zvolené metodiky zpracování – Hodnocení zohledňuje kritéria:

- Jak přiměřeně byla zvolena výzkumná strategie vzhledem ke stanoveným cílům práce.
- Jak je výzkumná strategie nejen popsána, ale i zdůvodněna dle požadavků na metodiku práce uvedených výše v kapitole 5.2.

Hodnocení zpracování výsledků – Hodnocení zohledňuje kritéria:

- Zpracování výsledků má logickou strukturu (např. dle dílčích cílů).
- Je jednoznačně oddělena prezentace zjištěného od vlastní interpretace.
- Zpracování výsledků je provedeno adekvátně dle požadavků zvolené metodiky (při volbě kvantitativního výzkumu se v bakalářské práci očekává třídění druhého stupně, v diplomové práci pak zjišťování statistické významnosti, nevylučuje-li to formulace cílů práce).

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce – Hodnocení zohledňuje kritéria:

- Jak se podařilo dosáhnout zvolených cílů (případně jak je zdůvodněno nedosažení cílů a jak jsou formulovány návrhy k nápravě).
- Jak byla naplněna požadovaná struktura Závěrů a doporučení.
- Jak se podařilo formulovat Závěry a doporučení po odborné a faktické stránce.
- Jak studující kriticky reflektovali provedení vlastního šetření po stránce etické i instrumentální (vhodnost užití metod a technik atp.).

Hodnocení formální stránky práce – Hodnocena je stylistická a gramatická úroveň a dodržení formálních požadavků na závěrečné práce.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky – Je hodnoceno, jak jsou výstupy práce využitelné pro praxi nebo jak rozvíjejí teorii sociální práce či sociální politiky.

Hodnocení k výsledku antiplagiátorské kontroly – Je uveden výsledek shody s jinými texty a vyhodnocena jeho přijatelnost či závažnost.

Další připomínky – Komentáře, které nespádají ani pod jedno z výše uvedených kritérií.

Otázky a podněty k obhajobě – Oponent/ka nebo vedoucí závěrečné práce položí studující/mu minimálně jednu otázku/podnět s jasnou vazbou na způsob zpracování závěrečné práce.

Celkové zhodnocení práce – Je shrnuta celková kvalita práce z hlediska nároků na zpracování bakalářské či diplomové práce.

8. Obhajoba VŠKP

Vedoucí VŠKP stejně jako oponent/ka jsou povinni uložit svůj posudek do rozhraní eVSKP, a to v termínu stanoveném ústavem, nejpozději však **pět kalendářních dnů** před konáním obhajoby práce. Protože vedoucí či oponenti/oponentky, kteří nejsou zaměstnaní na UHK, nemají přístup do sítě UHK, vloží posudek do rozhraní eVSKP referentka ÚSP FF UHK. Externí vedoucí a oponenti/oponentky VŠKP doručí garantujícímu pracovišti i výtisk posudku opatřený vlastnoručním podpisem a vlastnoručně doplněným návrhem klasifikace.

Navrhovaná klasifikace se uvádí do textové části posudku vkládané do rozhraní eVSKP; též se zaznamenává jako samostatná položka v tomto rozhraní. Součástí posudku nemůže být doporučení VŠKP k obhajobě či naopak, protože studující má právo na obhajobu práce bez ohledu na navržené hodnocení. Bez pokusu o obhajobu původní VŠKP nemůže student odevzdat případnou nově upravenou práci. Hodnocení navržená v posudcích slouží pouze jako podklad pro rozhodnutí komise státní závěrečné zkoušky, která k návrhům přihlíží.

Vložením posudku do rozhraní eVSKP je posudek zpřístupněn autorce/autorovi VŠKP. Autor/ka VŠKP je na dostupnost posudku upozorněn/a elektronickou poštou UHK. Posudek v písemné formě se studujícím nezasílá.

Pracoviště, jehož prostřednictvím bylo vypsáno téma VŠKP, před konáním obhajoby posudky vytiskne (pro účel obhajoby a trvalého uložení) a vloží do zápisu o konání státní závěrečné zkoušky.

Obhajoba VŠKP se jako jedna z částí státní závěrečné zkoušky koná před komisí pro státní závěrečnou zkoušku. Akademičtí pracovníci, navržení do zkušebních komisí pro státní závěrečnou zkoušku, podléhají schválení Vědeckou radou FF UHK (případně Vědeckou radou UHK v případě studijních programů akreditovaných UHK bez vazby na konkrétní fakultu).

Studující ve stručném referátu (nepředpokládá se příprava PPT prezentace) představí hlavní cíl a dílčí cíle práce, zdůvodní využitou výzkumnou strategii a zhodnotí dosažené výsledky. Reaguje na připomínky uvedené v posudku oponentky/opponenta a v posudku vedoucí/ho práce. Následuje diskuse, vyvolaná zpravidla otázkami členek a členů komise pro obhajobu závěrečné práce. Účelem této rozpravy je zjistit, jak studující ovládá odbornost svého oboru, jak dokáže tvůrčím způsobem reagovat na námítky a formulovat vlastní podněty.

Klasifikace obhajoby jako jedné z částí státní závěrečné zkoušky (SZZ) zahrnuje hodnocení VŠKP.

V případě neobhájení VŠKP je studujícím ihned po oznámení výsledků zdůvodněno hodnocení „nevyhověl/a“. Zdůvodnění provede předsedající komise nebo jiný člen komise, kterého pověřil/a předsedající. Zároveň je studujícím jednoznačně sděleno, zda mají práci dopracovat (znamená doplnit, a to ve stávajícím tématu a hlavním cíli) a v jakých bodech práce, či přepracovat (znamená změnu hlavního cíle či volbu nového tématu). Studující má právo nahlédnout do zdůvodnění v zápisu ze SZZ.

9. Organizace státních závěrečných zkoušek na ÚSP FF UHK

Na přípravu jedné otázky je u státní závěrečné zkoušky vyčleněno 10 minut. U státní závěrečné zkoušky se nepřipouští při přípravě nahlížet do právních předpisů. Délka zkoušky z každého okruhu otázek se předpokládá 10 minut.

10. Platnost předpisu

Tento předpis nabývá platnosti a účinnosti dnem 1. 10. 2023 a nahrazuje Metodický pokyn ředitelky ÚSP FF UHK č. 1/2021. Pokud dojde ke změně řádů či výnosů, které jsou uvedeny v „rozsahu závaznosti“ tohoto metodického pokynu, pak je nutné postupovat dle jejich aktuálního znění a tento metodický pokyn platí pouze v oblastech, které s ním nejsou v rozporu.

V Hradci Králové dne 29. září 2023

Mgr. Iva Junová, Ph.D.
ředitelka ÚSP FF UHK

Seznam příloh:

- Příloha 1 - Příklady bibliografických citací v soupisu použité literatury
- Příloha 2 - Vzor posudku vedoucí/ho, resp. oponenta/oponentky závěrečné práce
- Příloha 3 - Stručné pokyny k zadávání témat vysokoškolských kvalifikačních prací na ÚSP FF UHK

Příloha 1 - Příklady bibliografických citací v soupisu použité literatury

Ústav sociální práce FF UHK doporučuje postupovat podle aktuální modifikované normy ČSN ISO 690 v odborném časopise Sociální práce/Sociálna práca. Zásadní je dodržet zvolený způsob v celém soupisu použité literatury.

Bibliografická citace tištěné monografie

- MATOUŠEK, O. 2008. *Slovník sociální práce*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál.
- PICHAUD, C., THAREAUOVÁ, I. 1998. *Soužití se staršími lidmi: praktické informace pro ty, kdo doma pečují o staré lidi, i pro sociální a zdravotnické pracovníky*. Praha: Portál.
- NOVÁK, M., VOMÁČKA, O., SKOČDOPOLE, J. et al. 2020. *Jak bojovat proti hlouposti*. Praha: Marnost.

Bibliografická citace tištěné monografie s kolektivním autorstvím

Pravidla českého pravopisu. 2010. 2. vyd. Praha: Academia.

Bibliografická citace tištěného jednorázového sborníku

SMUTEK, M., KAPPL, M. (Eds.) 2006. *Proměny klienta služeb sociální práce*. Hradec Králové: Gaudeamus.

Bibliografická citace příspěvku v monografii (kapitola v monografii, příspěvek v jednorázovém sborníku)

- TRUHLÁŘOVÁ, Z. 2011. Možné etické aspekty práce se seniory z pohledu sociální práce. In: GLUCHMAN, V. (Ed.) *Etika a politika*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 393–398.
- MACKOVÁ, M. 2010. Reflexe sociální práce jako profese. In: SMUTEK, M., SEIBEL, F. W., TRUHLÁŘOVÁ, Z. (Eds.) *Rizika sociální práce*. Hradec Králové: Gaudeamus, 246–248.

Bibliografická citace článku v tištěné seriálové publikaci (tzn. v časopise, novinách, periodickém čili opakovaně vycházejícím sborníku; o periodicitě vypovídá přidělení ISSN)

- BRABCOVÁ, M., KOŠNEROVÁ, M., MITLÖHNER, M. 2011. Pilotní studie rizik a rizikových situací při poskytování sociálních služeb. *Zdravotnictví a právo*. 15(2), 14–19.
- Podle EPSCO je třeba více reagovat na demografické prognózy. 2012. *Práce & sociální politika: noviny Ministerstva práce a sociálních věcí ČR*. 9(9), 8.
- BLAŽKOVÁ, V. 2011. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením [online]. *Fórum sociální politiky*. 5(2), 11–17. [2. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/forum_socialni_politiky/Casopis_FSP_2_2011.pdf

Bibliografická citace elektronické publikace nebo její části

MPSV. 2014. *Manuál implementace standardů kvality sociálně-právní ochrany dětí pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc* [online]. Praha: MPSV. [3. 1. 2015].

Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/19678/manual_ZDVOP_051214.pdf

Bibliografická citace kvalifikační práce (bakalářská, magisterská, diplomová, dizertační, habilitační) **zpřístupněné v elektronické formě**

SPĚŠNÁ, I. 2009. *Firemní dobrovolnictví* [online]. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra veřejné ekonomiky. [14. 7. 2012]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/137535/esf_m/Firemni_dobrovolnictvi.pdf

Bibliografická citace právních norem

- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- Vyhláška č. 295/2014 Sb., o členění bezpečnostního materiálu
- Mezinárodní smlouvy: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 67/2014 Sb.m.s., kterým se nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 87/2007 Sb. m. s.

Odkazy na zdroj není třeba uvádět, pokud jde o vnitrostátní předpis, vyšel ve Sbírce zákonů. Při práci se zákonem v textu si může student vytvořit tzv. legislativní zkratku a dále zákon citovat jen ve zkrácené formě: zákon o trestní odpovědnosti právnických osob č. 418/2011 Sb., (dále TOPOZ). U nejdůležitějších právních předpisů existují ustálené zkratky. Je proto vhodné konzultovat je s vyučujícím právních předmětů.

Bibliografická citace informace získané účastí na konferenci, semináři, přednášce...

VOSEČKOVÁ, A., PELCÁK, S., TRUHLÁŘOVÁ, Z. 2011. Na člověka zaměřené poradenství – dynamika procesu změny. [Konference] *Od teorie k praxi, od praxe k teorii. VIII. hradecké dny sociální práce*. Hradec Králové 7.–8. 10. 2011.

Bibliografická citace odpovědi na neveřejnou zprávu z osobní pošty (e-mail)

PAPCUNOVÁ, J. 2012. Re: *Informace o transliteraci* [elektronická pošta]. Message to: Jaroslava Divišová. 12. října 2012 [24. 10. 2012]. Osobní komunikace.

Bibliografická citace informace získané osobním kontaktem

KOREJS, J. 2012. Vedoucí Pečovatelské služby Suchdol. Rozhovor o stávajících terénních službách sociální péče. Suchdol 24. 6. 2012.

Obecně o bibliografických citacích (nadále b. c.)

- B. c. má jednoznačně identifikovat citovaný dokument (zdroj).
- Citujeme vždy konkrétní vydání (verzi). Povinně uvádíme druhé a další vydání včetně druhu vydání (přepřacované, rozšířené, aktualizované, doplněné atp.)
- Údaje pro b. c. přebíráme z toho dokumentu (zdroje), který citujeme.
- Údaje pro b. c. přebíráme v tom jazyce, v němž jsou uvedeny.
- Údaje přebíráme v první řadě z titulního listu (nikoli z desek či přebalu), resp. z úvodní obrazovky, webové stránky, etikety na disku atp. Dalším zdrojem informací je v uvedeném pořadí: rub titulní strany, tiráž, záhlaví stránky, přebal a desky knihy. Při citování periodika (např. časopisu) nebo příspěvku v periodiku je zdrojem informací obálka, tiráž (která nebývá vzadu, ale na první straně či dále v textu), záhlaví stránek s příspěvkem, informace pod příspěvkem aj.
- Pokud některý z údajů přebíráme z jiného zdroje, pokud údaj opravujeme, pokud jej doplňujeme na základě vlastní znalosti, uvádíme jej v hranaté závorce [...].
- Při citaci elektronického zdroje uvádíme datum citování (povinný údaj), a to ve formátu [20. 4. 2012].
- Bibliografická citace se ukončuje tečkou, ovšem končí-li citace linkem, tečka se za něj nepíše.
- Bibliografická citace by měla být co nejpresnější, aby neomylně identifikovala citovaný dokument či zdroj. Proto nelze vynechávat povinné údaje, jsou-li v dokumentu dostupné.

Pokud si při zpracování závěrečné práce zapomene autor poznamenat některý z údajů, který je v bibliografické citaci povinný, k dohledání lze zpravidla využít např. Jednotné informační brány (<http://www.jib.cz>). Informace o JIB viz <http://info.jib.cz>

Tímto způsobem však zpravidla nelze dohledat strany, na nichž se nachází kapitola v knize, příspěvek ve sborníku či časopise, konkrétní strana, na kterou se v textu práce autor odkazuje. Proto je třeba si tyto informace (povinné údaje) poznamenávat nanejvýš pečlivě.

Příloha 2 - Vzor posudku vedoucí/ho, resp. oponenta/oponentky závěrečné práce

Posudek vedoucí(ho)/opponenta(ky) bakalářské práce/diplomové práce

Ústav sociální práce FF UHK

Autor/ka závěrečné práce:

Název závěrečné práce:

Hodnocení formulace hlavního cíle a dílčích cílů práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení struktury práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení teoretické části práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení metodické části práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení zpracování výsledků:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení formální stránky práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Hodnocení k výsledku antiplagiátorské kontroly:

Další připomínky:

Otázky a podněty k obhajobě:

Celkové zhodnocení práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění:

Datum, místo

**Jméno a podpis
vedoucí/ho či
oponentky/oponenta**

Příloha 3 - Stručné pokyny k zadávání témat vysokoškolských kvalifikačních prací na ÚSP FF UHK

Proces zadávání závěrečných prací – vysokoškolských kvalifikačních prací (dále jen VŠKP) na ÚSP FF UHK se řídí Výnosem děkanky FF UHK č. 17/2018 a dále metodickým pokynem ředitelky ÚSP FF UHK, který je zveřejněn na webu ÚSP FF UHK.

Termín pro zadání VŠKP je stanoven na 30. 4.

Pro úspěšné zadání VŠKP musí studující splnit následující kroky.

Zvolit témat VŠKP:

a) Volbou vlastního tématu (**obvyklý postup na ÚSP FF UHK**), které formou vyplnění podkladů pro zadání VŠKP zadá do informačního systému STAG (Moje studium – Kvalifikační práce – Témata VŠKP) (*viz obr. 1 níže*). V takovém případě musí studující/m vyplněný podklad zadaný do systému STAG splňovat následující rámcová kritéria, která nejprve konzultuje s oslovenými vedoucími práce:

- přesný název práce (a název práce v angličtině),
- text zadání závěrečné práce, která slouží jako zadání tématu (v systému STAG je toto pole nazýváno „zásady pro vypracování“), která je psána v budoucím čase, avšak nikoliv v 1. osobě jednotného čísla (tzn. „bakalářská/diplomová práce se bude zabývat...“),
- rozsah anotace je minimálně 3 věty (doporučeno 5 vět) a nemusí obsahovat detailně specifikovaný cíl VŠKP (ten bude obsažen až v úvodu samotné VŠKP), je nezbytné uvést alespoň rámcový výzkumný záměr,
- zadání práce obsahuje rámcové vymezení výzkumných metod (zdali se jedná o kvalitativní či kvantitativní zkoumání),
- zadání obsahuje 3 - 5 zdrojů literatury (uváděné dle citační normy ISO 690 uzpůsobené dle zásad časopisu Sociální práce/sociálna práca), na nichž bude VŠKP stavět.

Příklad struktury zadání závěrečné práce viz níže.

b) Z nabídky témat zveřejněných na webu ÚSP FF UHK (nejedná se o přesně definovaná zadání, ale o rámcové tematické okruhy, kterými se vyučující ÚSP věnují).

(<https://www.uhk.cz/cs/filozoficka-fakulta/studium/usp/vypsana-temata-zaverecnych-kvalifikacnich-praci>)

3. Inspiraci pro volbu tématu a pro seznámení se s oborovou orientací vedoucích prací je možné využít též databáze již řešených VŠKP, která je k dispozici ve studijním informačním systému STAG (*viz obr. 2 níže*) na záložce „Prohlížení – kvalifikační práce“, kde lze filtrovat výsledky dle jména vedoucí/ho VŠKP.

4. Studující informuje o vložení podkladu (zásad pro vypracování) do STAGu vedoucí/ho práce, která/ý ve STAGu zadání práce schválí, popřípadě vyzve k dopracování podkladu.
5. Zadání závěrečné práce bude ukončeno k 30. 4. daného roku.
6. Následuje administrativní a schvalovací procedura na ÚSP FF (přiřazování VŠKP ke konkrétním studujícím), v rámci ní může dojít k vyzvání studujících k doplnění chybějících údajů či upřesnění údajů uvedených v podkladu pro zadání VŠKP. (1. Vedoucí práce potvrdí v systému STAG zadání podklad; 2. Ředitelka ÚSP - příp. jí pověřená osoba - provede schválení navrženého tématu.)
7. Schvalovací proces je ukončen zpravidla k 30. 6. daného roku (nejzazší termín, kdy má studující svou práci v systému STAG převedenu do stavu práce „schválená vedoucí/m pracoviště“).

Příklad struktury zadání podkladu pro zpracování závěrečné práce na ÚSP FF UHK

Název práce: (příklad) Organizační kultura poskytování sociálních služeb

Název práce v anglickém jazyce (example): Organizational Culture in Social Services Delivery

Stručný obsah, popis tématu, zvolených metod:

(příklad) Práce se bude zabývat definicí organizační kultury, vlivem kultury na kvalitu v sociálních službách, hodnotami, posláním, cíli v sociálních službách. Rozboru budou podrobena všední dilemata sociálních pracovníků, hledání společných hodnot pracovníků konkrétní sociální služby a jejich vliv na kvalitu služeb.

Zvolené metody *(příklad)*: Kvalitativní výzkumná strategie, kvantitativní výzkumná strategie

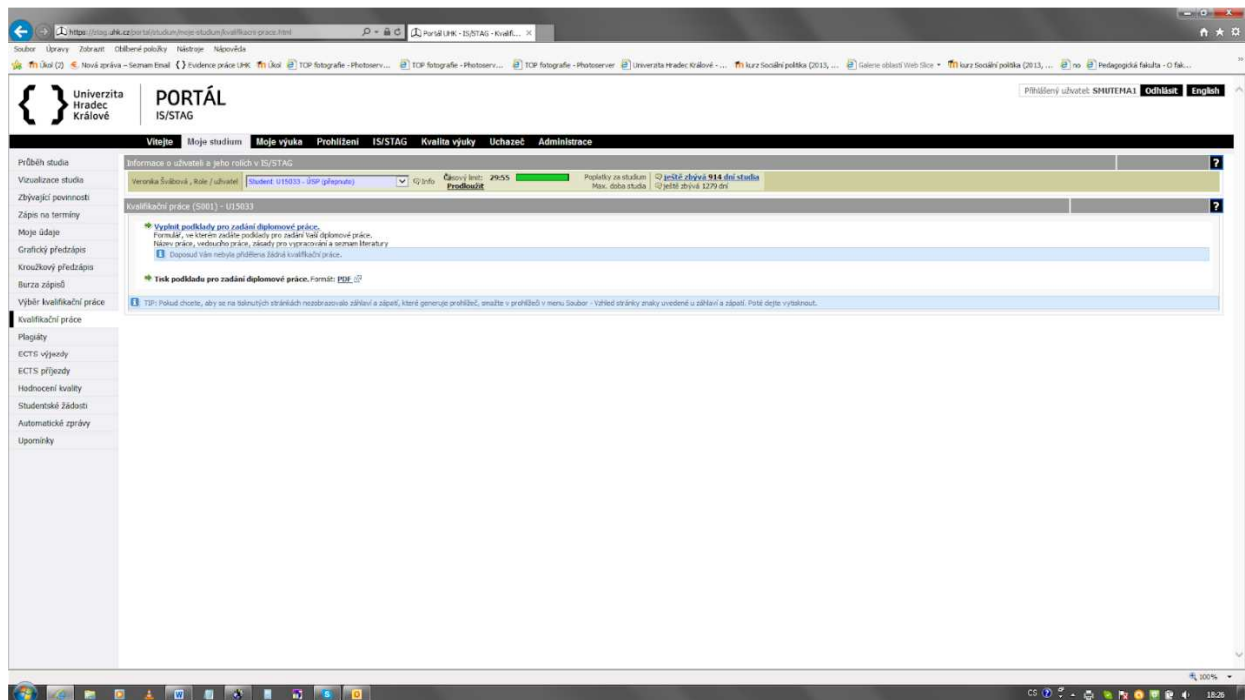
Základní literatura (min. 3 zdroje): *(příklad)*

KELLER, J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: SLON.

MAREŠ, P. 2002. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: SLON.

POTŮČEK, M. a kol. 2005. *Veřejná politika*. Praha: SLON.

Obr. 1: Vyplnění podkladů pro zadání VŠKP studentem v systému STAG

Obr. 2: Vyhledávání oborové orientace vedoucích prací v databázi řešených VŠKP na ÚSP UHK v systému STAG

